

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 6. Possit ne aliquando absolui hæreticus à priuato sacerdote de peccatis
non reseruatis tacita hæresi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

impedimentum legitimum absoluuntur, si cessante postea peccato, vel impedimento huiusmodi, se illi, à quo his cessantibus absolui debebant, quam citò commode poterunt, contempserint præsentare mandatum ipsius, super illis, pro quibus excommunicati fuerunt, humiliter recepturi, & satisfacturi, pro iustitia suadebat, *decernimus* (ne sic censuræ eludant Ecclesiasticæ) in eandem sententiam incidere ipso iure.

30. Pena imposta non comparenti, cum ad id obligatur, est eodem censuræ, quam antea habebat, ut constat ex *supradicto cap. eos qui*. Eadem, inquam, non nuro, qui eadem numero recurre non poterat: effectus enim semel corruptus naturaliter remanere non potest. Adde illam censuram ex noua causa oriri, scilicet ex noua inobedientia, se superiori præsentandi, cum commode poterit. Ergo non potest eadem numero censuræ esse: est tamen ex iuris dispositione eadem in specie, quia est æque ac prius referata, sic Suarez *d. 2. de censur. sect. 1. n. 62.* Sanchez *num. 28. Nauar. cap. 27. num. 277.* Bonacina *num. 16.*

Dices absolutionem censuræ ad reincedentiam differre ab absoluta censuræ absolutione, quòd absoluta absolutio tollit omnino vinculum; absolutio verò ad reincedentiam non tollit vinculum absolutæ, sed sub conditione aliqua præstanda. Ergo si conditionem non præstet, manebis eodem vinculo ligatus; alius si vinculum primum sublatum est, non erit absolutio illius ad reincedentiam, sed absoluta.

Respondet tripliciter te à censuræ absolui posse. Primò absolute: nullo tibi imposto onere satisfaciendi, aut superiori præsentandi, vel si hoc onus impostum sit, non sit impostum nisi aliqua censuræ simili præterita, si hoc modo absoluitis, non absoluitis ad reincedentiam, quia ex omnia satisfactio, aut præsentatio in excommunicationem non re incidit. Secundò absolui potes à censuræ imposto onere te præsentandi superiori, quòd onus imponitur sub aliqua censuræ simili præterita, & hæc absolutio vocatur ad reincedentiam, quia recidere debet in excommunicationem similem, si te præsentare omittis, cum possis. Talis est absolutio data à Summo Pontifice, vel eius Legato, sub onere te præsentandi ordinario, vel alteri à quo penitentiam suscipias, vel iniuriatis satisfactioem exhibere competentem, si cum primum commode poteris, non careris adimplere: constat ex *d. cap. eos qui, de sentent. excommunicat. in 6.* & tradit Suarez *de censur. disp. 7. sect. 8. n. 22.* Nauar. *cap. 27. n. 113.* Auila *2. part. cap. 7. disp. 3. dub. 4. concl. 1.* Bonacina *disp. 1. de censur. q. 3. punct. 3. num. 17.* Nunquam autem in hanc similem censuram incidit absque graui peccato, & communi, quia noua censuræ esse non potest, sine noua causa, sic Henriquez *lib. 13. cap. 28. num. 2.* Coninch. *disp. 1. de censur. dub. 16. num. 216.* Nauar. *cap. 27. num. 277.* Bonacina *sect. 1. num. 16.* Tertio absolui potes à censuræ non perfectæ, sed imperfectæ, si absoluitis, inquam, ad aliquid effectum, v. g. ad obtinendum beneficium aliquod, cuius in capax eras per censuram, qui modus absolutionis in Bullis Apostolicis frequentissimus est, ne ob censuram effectus priuati literæ. Hæc tamen absolutio mea quidem sententia, non est propriè absolutio censuræ, sed suspensio alicuius effectus illius: nam si censuræ per talem accusationem tolleretur, redire nequaquam posset noua sine nouo peccato, & contumacia. Perseuerat ergo eadem censuræ, & suspenditur eius efficacia quoad illum effectum. Quod suspensio ab alio, quam à Romano Pontifice fieri non potest. Nullus enim alius potest manente censuræ, censuræ effectus limitare, atque adeo nullus potest absolutionem à censuræ hoc modo concedere.

Relat circa hanc tertiam conditionem duplex examinandæ difficultas. Prima, an satisfactio obligationi comparandi, si per procuratorem comparas? Secunda, an excuseris ab hac obligatione, si ab habente priuilegium aliàs absoluedi, absolutionem recipias?

31. Circa primam difficultatem, alij affirmant, alij negant. Probabilius existimo te satisfacere: quia verè tu dicris comparere, quando per procuratorem comparas: ea enim que tuus procurator facit, tu facere censuris, ex text. in *cap. de pœnit. disp. 18. sic Syluest. verb. excommunicatio, §. 8. q. 7.* & ab Annala excommunicatio 59. addens sufficere per literas Henriquez *lib. 13. de excommunicat. cap. 29. num. 3.* & *lib. 6. de pœnitent. cap. 9.* Bonacina *disp. 1. de censur. quæst. 3. punct. 3. n. 5.* Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 33.* Ab hac autem generali doctrina excipienda est excommunicatio ob percussione clericis, propter quam nisi iusta causa excuset, teneris personaliter Romam ire, & Pontifici præsentare, quando absolutus es à non habente aliàs facultatem: sic habetur in *cap. quod de his, de sentent. excommunicat. ibi. Caterum ab his in forma Sacramentis rægi consueui, ut respiciis viribus: & oportunitate concessa Romanam Ecclesiam in propria persona debeant visitare.* Hoc est, quia nullibi cauetur, & rigores non sunt extendendi, sed limitandi; & temperandi. Sanchez, & Bonac. *suprà.*

32. Secundæ difficultatis solutio facilis est. Respondet si ab habente priuilegium aliàs absoluedi à recondenti, ut per Bullam conceditur Sacerdoti approbato ad omnia etiam, excepta hæresi, absoluitis, non teneris com-

parere coram referuante; siue tunc primò absoluitis, siue antea fueris absolutus ob vrgentem necessitatem. Quia in tantum teneris comparere, in quantum absoluitis à non habente aliàs facultatem. Ergo si absoluitis sis ab habente aliàs facultatem; cessat omnis obligatio te superiori præsentandi, quia Sacerdos priuilegiatus nomine superioris integre succedit. Aliàs priuilegium ferè nullius esset utilitatis: & ita tenet Sanchez *lib. 2. cap. 13. n. 31. & 32.* Henriquez *lib. 6. cap. 10. n. 5. in comment. lit. G.* Suarez *de pœnit. disp. 30. sect. 1. n. 6.* Bonacina *disp. 1. de censur. quæst. 3. part. 3. num. 15. & 15. & alij.*

§. VI.

Possitne aliquando absolui hæreticus à priuato Sacerdote, de peccatis non referuatis, tacita hæresi.

1. *Explicatur quæstio, & statuitur doctrina certa.*
2. *Proponitur difficultas, & resoluitur probabile esse vrgentem causam recipiendi sacramentum, posse hæreticum absolui à nō referuatis, quin se iudicialiter Inquisitoribus præsentet.*
3. *Satisfit euidam obiectioni.*
4. *Quæ reseruetur necessitas vrgens sic dimidiandi confessionem.*

31. Si vera est sententia affirmans Inquisitores habere potestatem absoluedi ab hæresi in foro conscientie, & creditur absoluedo vel petita facultate per Sacerdotem concessuros, nemini dubitum esse potest teneri hæreticum ipsos adire, semel & iterum. Neque posse priuato Sacerdoti confiteri, ab eoque absolutionem impetrare, quia sub graui culpa non potest recipere, nec ministrare sacramentum excommunicatione ionodatus, nisi ob aliquod graue detrimentum excusetur. Quocirca tenetur petere facultatem per se, vel per Confessorem idoneum, scilicet aliquem censorem, vel commissarium, aut alium virum doctum, quibus credendum sit Inquisitores concessuros facultatem. Quòd si Inquisitores particulares denegent facultatem adeat superiorem, si sperat concessurum, quia non potest dimidiare confessionem, cum illi suppetit via integre confitendi: facta autem hac diligentia, & negata facultate absoluedi ab hæresi, quia prius iudicialiter illam fateatur hæreticus.

32. Dubium est, an, inquam, in hoc casu possit hæreticus confiteri Sacerdoti priuato omnia peccata non referuata, & ab illis absolutionem directè, recipere; & ab hæresi indirectè sperans successu temporis habiturum copiam Confessoris, à quo possit directè absolui à referuata hæresi. Et idem dubium est retenta sententia probabiliori negante Inquisitoribus facultatem absoluedi ab hæresi pro conscientie foro, quia tunc huiusmodi hæreticus non habet viam se absoluedi ab hæresi directè, nisi se coram Inquisitore, & Secretario manifestet, Videtur ergo dicendum posse hæreticum in hoc casu dimidiare confessionem, si grauis vrgeat necessitas hoc sacramentum recipiendi. Ratio est, quia sufficiens causa dimidiandi materialiter confessionem, est, si aliquod graue damnum ex eius integritate tibi proueniat, ut est ferè omnium sententia, cum D. Thom. *in 4. d. 17. q. 3. a. 3. q. 4. ad 5.* quam alius relatus probat Valent. *2. d. 7. quæst. 11. punct. 1. vers. hoc autem.* Suarez *de pœnitent. disp. 23. sect. 2. num. 1.* Valquez *quæst. 91. art. 3. dub. 1.* Sed graue damnum est te obligare ad manifestandum peccatum cotam Inquisitoribus, & Secretario, & scriptum relinquere: ut colligitur ex *supradictis* Doctoribus, & ex ratione manifesta; semper enim reparatum fuit in Ecclesia graue damnum, & occasio sufficiens dimidiandi confessionem, si peccatum alteri, quam Sacerdoti est, vel timetur, reuelandum: hac enim de causa excusatus dicere peccatum, quod manifestare non potes nisi, medio interprete, vel quod times probabiliter Sacerdotem reuelaturum. Item excusatus scribere peccata, quæ alia via manifestare non potes. Ergo non potes obligari pro absolutione sacramentali recipienda ad manifestandum tuum peccatum iudicialiter, siquidem aliis à Confessario obligatus esses peccatum manifestare. Ergo absque hac manifestatione poteris recipere sacramentum dimidiando confessionem, si necessitas vrget illud recipiendi, sicut potes recipere sacramentum dimidiando confessionem, si faciendo integram passurus es graue damnum.

33. Neque obstat Inquisitores iustissimè, & prudentissimè facere nolentes tibi concedere facultatem, ut ab hæresi sacramentaliter absoluitis, quin prius illam iudicialiter manifestes, quia cum ipsi sint iudices pro foro externo, & pro communi bono reipublicæ, vtuntur medio ad hunc finem aptiori. At nemo dubitare potest esse aptius medium ad te hæreticum curandum, præcauendumque ne hæresis serpat, aliòve inficias, iudicialis manifestatio, quam sacramentalis; cum ex sacramentali confessione non possis publicè puniri, & tua punitione, alios in fide continere, neque inde possint complices inquiri, quæ omnia fieri possunt iudiciali confessione. Quocirca Inquisitores non te obligant directè pro sacramentali absolutione

DE
ASTRO
ALAC
TON
II

vt crimen judicialiter prius manifestes; sed nolunt tibi concedere facultatem, vt absoluaris directè ab hæresi, nisi prius facias hanc manifestationem, quod graue repute non debes, cum tibi suppetat medium cum Deo reconciliandi per sacramentum, dimidiando confessionem.

4 Restat ergo difficultas, quæ necessitas reputetur vrgens, vt hanc dimidiatam confessionem facere possis? Alicui videntur solum periculum mortendi in peccato, quale quisque habet in omnibus suæ vitæ momentis esse causam sufficientem. Neque obstat per contritionem hoc assecuturâ posse: quia contritio non ita faciliè habetur. Sed hoc nimis latum videtur; aliâ non teneberis semel, & iterum insiltere, vt tibi facultas concedatur ad integrè confitendum, quando sperares illam obtenturum, sed commisso peccato statim coram quolibet sacerdote dimidiare confessionem posses; ne te exponas illi remotissimo periculo mortendi, quod nequaquam est dicendum. Quocirca illam solum reputarem causam vrgentem, vt dimidiare confessionem posses, cum alias vrgentis præcepto confessionis, quia satisfactio illius præcepti videtur sufficientem occasionem præbere sic dimidiandi. Item cum obligatus es ministrare, vel recipere sacramentum, & dubius existis de contritione; præstat enim tunc securiorem viam eligere, vt dignus ad sacramentum accedas. Quæ omnia censoribus fidei submitto latius tradenda, in tractat. de pœnitent. vbi de casibus referuatis, & in tractat. de excommunicat. quando nam possit recipi sacramentum ab eo, qui excommunicatione innodatus existit.

PUNCTUM IV.

Explicatur pœna irregularitatis; & infamiae hæreticis imposita.

- 1 Priuatur hæreticus sicut excommunicatus officio, & muneribus sacri, item Ecclesiastica sepultura, si notorius sit.
- 2 Non solum publicus hæreticus, sed occultus est irregularis.
- 3 Ab hac irregularitate ex delicto occulto proueniente probabilis est Episcopum absolueri posse.
- 4 Infamia afficit hæreticum, sed debet eius notorium esse delictum, notorietate facti, vel iuris.

1 **N**on est dubium hæreticum, vt potè excommunicatum, priuatum esse omni officio, & munere, quo excommunicatus priuatus est. Quapropter neque potest sacramenta recipere, neque ministrare, neque actum ordinis exercere, neque alia munia obire; quæ interdiciuntur excommunicato. Quod si moriatur, caret Ecclesiastica sepultura, cap. sicut, de hæret. in fin. & c. excommunicamus, el. 1. credentes, de hæreticis. Extenditur ad hæreticum fautores, & defensores; debet autem hæreticus ita notorie decedere, vt nulla tergiversatione eius malitia celari possit, aliâs priuari non debet sepultura. Quod si non obstant hac notorietate sepelire illum præsumpseris, excommunicatione innodaris, ex cap. quicumque, de hæreticis, in 6. & ibi gloss. & suspensus de hæresi redderis, vt bene omnia probat, pluribusque exornat Farinacius de hæresi, quest. 192. toto §. 3. à num. 38. Irregularitas autem, infamia, & priuatio beneficiorum non excommunicato annexantur, annexantur tamen hæretico, vt videbimus: & licet de his pœnis, specialiter de irregularitate, & infamia in fine tractat. de irregularitate, egi, breuiter doctrinam ibi positam compilabo.

2 Afferui solum notorium hæreticum, sed etiam occultum irregularem esse, cum Syluest. Azor. Suarez Thoma, Sanchez, quibus adde Farinac. de hæresi, q. 192. n. 67. & Pegnam 3. p. direct. comment. 162. circa finem, vers. ad primam. Dixi tamen probabilis esse occultum hæreticum non esse irregularem, eo quod rextus, qui referantur, in quibus hæc irregularitas fundatur, videlicet cap. non si §. item Daniel, 2. q. 7. cap. presbyter, de pœnitent. dist. 5. loquuntur de delicto notorio, & irregularitas non incurritur, nisi in casibus à iure expressis.

3 An verò ab hac irregularitate si contrahatur per delictum occultum possit Episcopus virtute Trident. dispensare? Probabilis defendi ibi cum Farinac. num. 79. posse, morus, quia Concilium non limitauit in irregularitatibus potestatem, sed absolute dixit in omnibus licere Episcopis dispensare, vnicam solum excepit, quæ ex homicidio voluntario nascitur, quæ exceptio firmat concessionem aliarum. Neque ex negatione facultatis absoluendi ab hæresi arguitur negata facultas dispensandi in irregularitate, quia sunt res omnino diuersæ, & à separatis non fit illatio, ex l. Papinian. exul. ff. de minorib. præcipue cum minus quid sit dispensare in irregularitate, quæ non est certa omnino, sed dubia, quam absoluerit ab hæresi certa, & indubitata.

4 Pœna infamiae hæretico ipso iure comitur ex text. in authent. Gazarus, in princ. C. de hæreticis, & ex l. cum sitis populi, C. de summa Trinitate, & ex cap. excommunicamus, l. §. credentes, de hæreticis, & cap. statutum, 2. de hæreticis, in 6. &

ex c. infames, 6. quest. 1. & aliis pluribus, quæ congerit Farinacius de hæresi, quest. 189. num. 40. Pegna direct. 1. part. comment. 4. in verbo reliquos, vers. his ita positus. Petrus Gregor. syntagm. iuris, lib. 33. cap. 8. num. 3. in fine, & alij.

Credo tamen hanc infamiam perfecte non contrahere hæreticum, quouique eius delictum notorium sit, vel notorietate facti, si factum sit publicum, vel notorietate iuris, si per sententiam omnibus innotescit, sic Bursat. consil. 14. num. 18. & segg. & n. 23. lib. 1. Ioan. Azor. tom. 1. institutionum moralium, lib. 8. cap. 13. q. 7. Sanchez lib. 2. in Decalog. cap. 26. n. 1. Farinacius de hæresi, quest. 189. n. 56. Et ratio est, quia infamia est praua alicuius opinio circa plures, quæ esse non potest absque delicti cognitione. Neque obstat hanc infamiam à iure contrahi ob delictum hæresis, contrahitur enim à iure, sed indiget sententia declaratoria criminis, sicut ipso iure sunt bona hæretici confiscata: ex executio confiscationis requirit sententiam saltem declaratoriam criminis. Quod verò aliqui dicunt ex hæresi occultâ contrahi infamiam, quoad effectus, scilicet quoad inhabilitatem ad officia publica, & beneficia: credo hunc effectum non tam ex infamia, quam ex irregularitate, & excommunicatione tali crimini annexa oriri. Vide quæ in tract. de irregul. puni. vlt. de hac pœna dicam.

PUNCTUM V.

De pœna priuationis beneficiorum, & officiorum.

- 1 Hæreticus inhabilis est ad beneficia, & officia publica durante hæresi.
- 2 Ab illa absolutus, & Ecclesia reconciliatus, si publicum fuit delictum, nequit beneficium Ecclesiasticum obtinere, nisi in irregularitate dispensetur. Si occultum fuit delictum, probabile non esse impedimentum.
- 3 Beneficium ritè obtentis, plures Doctores affirmant non esse priuatum ipso iure, sed venire priuandum.
- 4 Probabilis est oppositum.
- 5 Requiritur tamen sententia declaratoria criminis.
- 6 Huius priuationis expeditio multiplex est factus.
- 7 Sed quid si ex toto corde hæreticus conuertatur? Proponuntur varia sententia non esse beneficium priuandum.
- 8 Quid sentiendum sit.
- 9 Priuatur hæreticus aliis officiis, & publicis muneribus.

1 **A**lia pœna præcipua hæreticorum est priuatio beneficiorum, & officiorum ritè acquiritorum, & inhabilitas ad futura. Constat hæc pœna ex cap. vt conuissit §. priuandi, de hæret. in 6. cap. statutum, el. 1. eod. tit. & lib. & tradunt omnes.

Et in primis hæreticum inhabilem esse ad beneficia, & officia publica durante hæresi nemini est dubium, cum sit excommunicatus, & irregularis: & est expressa decisio textus in cap. statutum, el. 1. de hæret. in 6. ibi hæretici ad aliquod beneficium Ecclesiasticum admittantur. Quare collatio beneficii sic facta nulla est, & fructus inde percepti debent restitui ante omnem sententiam, sic Lamberin. de iure patronatus, part. 1. art. 6. quest. 9. Pegna direct. 3. part. quest. 113. comment. 162. in medio. Azor. tom. 1. lib. 9. cap. 13. quest. 8. Sanchez lib. 2. cap. 26. num. 4. Suarez de fide, disp. 21. in fine. Garcia 11. part. de benef. cap. 10. num. 72. & 80. Farinacius de hæresi, quest. 189. num. 71. & alij.

2 Si autem hæresim reliquit, & ab illa fuit absolutus, & Ecclesiæ reconciliatus, grauis est inter Doctores controuersia an tunc maneat inhabilis ad beneficia, & officia, ita vt nulla reddatur eorum collatio, si illi conferantur ab alio, quam ab eo, qui dispensare potest in contracta inhabilitate? Diuisi sunt Doctores alij. Affirmant, alij negant, vt videri potest in Farinac. de hæresi, q. 189. num. 82. & segg. quest. 193. à num. 66. Distinguendum censet de hæresi occulta, vel publica: si hæresis publica fuit, certum est hæreticum irregularem esse, ac proinde incapacem beneficiorum Ecclesiasticorum, si dispensatio non fit: si autem hæresis occulta fuit, cum probabile sit ex illa non oriri irregularitatem, etiam censet probabile, neque inhabilitatem ad beneficia obtinenda oriri: & nullibi cauetur hæc inhabilitatem ex occulta hæresi iam exclusâ manere, ex text. in cap. statutum vbi imponitur, de hæretico, vt hæretico debet intelligi; non de hæretico pœnitente.

3 Difficultas autem est de beneficiis ritè possessis, an illis hæreticus priuatur ipso iure, an veniat priuandus per sententiam?

Non esse priuatum ipso iure, sed venire priuandum, affirmat Alphonsus de Castro l. 2. de iust. hæreticorum punitione, c. 4. Simancas de cathol. infir. tit. 46. n. 72. Lud. Gomez. reg. de annali possessore, q. 52. Henriquez lib. 13. de excommunicat. c. 56. n. 2. Aragon. 2. quest. 11. art. 3. Valquez l. 2. disp. 172. cap. 2. m. 11. Salzedo in præf. crim. cap. 114. in princ. relictus esse hanc sententiam benigniorem, & forte vtiliorem, et ipse contra hanc sequatur. Auguft. Barbosa loco statim allegando reputat